

CHECKLISTA FÖR LANTBRUK – ARBETE MED NÖTDJUR

ANVÄND CHECKLISTAN SÅ HÄR

- Besvara frågorna med ja eller nej. Svarar ni med kryss i högra kolumnen, fortsätt fylla i de tre följande rutorna. Det ifyllda blir en handlingsplan som kan ingå i arbetsmiljöarbetet.
- Gör en riskbedömning av brister som framkommit. Markera de risker som är allvarliga.
- Finns det frågor eller avsnitt som inte passar er verksamhet? Stryk dem! Tycker ni att något saknas? Lägg till det!
Anpassa Checklistan så att den passar er!
- Börja gärna med de färgmarkerade frågorna. De är lite viktigare.
- Fyll gärna i checklistan tillsammans, chef/arbetsledare och skyddsombud eller någon/några anställda. Checklistan kan vid behov delas upp så att olika chefer svarar för sina respektive områden.
- Fyll i checklistan regelbundet, t ex två gånger per år.
- **Följ upp att det ni bestämt också blir gjort!**

Datum: _____

Företag: _____

Deltagare: _____

Denna checklista är av specifik typ med frågor som rör arbete med nötdjur. Checklistan kan användas tillsammans med allmänna checklisten för lantbruk.

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
MJÖLKNING			
1. Har alla som rutin att värma upp innan ni tar itu med tunga arbetsuppgifter? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
2. Försöker ni minska olycksrisken genom att:			
a) arbeta lugnt med djuren? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
b) hålla fasta rutiner med djuren? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
c) använda sparkbåge på kor som brukar sparka? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
d) låta kvigorna gå tillsammans med korna en tid innan kalvning för att vänja dem vid rutinerna? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>3. Hinner alla djurskötare med det antal mjölkningsorgan de har?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>4. Använder ni omväxlande höger och vänster arm vid påsättning av mjölkningsorganen?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>5. Hanteras spenkopps-centralen på ett sätt så att ni undviker kraftigt böjd handled och spretande fingrar?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>6. Används automatiska avtagare?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>7. Organiserar arbetet så att en djurskötare mjölkar maximalt en gång per dygn? (OBS! Ensidigt arbete ökar risken för belastningsskador.)</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>8. Är anläggningen dimensionerad så att varje mjölkning maximalt tar en och en halv timme?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>MJÖLKNING I BÅSLADUGÅRD</p>			
<p>9. Används mjuka båsavskiljare? (Minskar klämrisker.)</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>10. Bär ni ett organ i taget?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>11. Finns behov av något hjälpmedel? (Tex bälte, organvagn eller mjölkträls.)</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>12. Om ni har mjölkträls:</p> <p>a) kan alla hänga upp utrustningen utan att det gör ont i axlar, armar eller rygg?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>b) underhålls kranarna med silikon så att de inte blir tröga?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>13. Används mjölkpall med fjädrande stödben justerat efter djurskötarens längd och med stödbenet lodrätt när man sitter?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p><i>(Det tar ca 2–3 veckor att vänja sig vid mjölkpall.)</i></p>			
<p>14. Om någon inte kan använda mjölkpall används då knäskydd om ni går ned på knä?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>15. Finns andra problem i båsladugården?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>MJÖLKNING I SEPARAT MJÖLKNINGSAVDELNING</p>			
<p>16. Är golvet höj- och sänkbart, så att arbetshöjden passar alla som mjölkar?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>17. Finns behov av att använda mjölkkararm?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>18. Kan djurskötaren komma tillräckligt nära juvret vid varje djur?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>19. Är mjölkningsavdelningen avskärmad från övriga kostallet?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>20. Är mjölkningsavdelningen värmeisolerad och försedd med egen ventilationsanläggning?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>21. Vid insläpp av kor:</p> <p>a) går korna självmant in i mjölkningsavdelningen?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p>b) lutar golvet i samlingsfållan 3–4% upp mot mjölkningsavdelningen?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>22. Minskas olycksfallsriskerna genom:</p> <p>a) tillräckligt smal öppning ned till groppen så att kossorna inte kan komma in?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p>b) fjärrmanövrerade grindar?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p>c) personalgångar där djuren inte vistas?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>23. Finns andra problem vid mjölkning i separat mjölkningsavdelning?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>DJURSKÖTSEL</p> <p>Förflyttning av djur</p> <p>24. Är djuren avhornade?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>25. Ströar ni gångar och håller dem torra?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>26. Har ni galler/plåt över gödselrännorna då djuren ska förflyttas?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>27. Används bindsele i två delar med karbinhake så att man inte behöver fatta tag om kons nacke?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>28. Lindas repet/grimskaftet någon gång runt handen?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
Tjurar			
<p>29. Följs reglerna för arbete med tjurar? (Se föreskrift 2008:17 från Arbetsmiljöverket.)</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>30. Är grimskaft, ledrep och tjuder av god kvalitet?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>31. Kan tillskottsutfodring/tillsyn av tjurar på bete ske utan att man behöver lämna traktorn (t ex avlastarvagnar för utfodring direkt på marken)?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>32. Kan ni utfodra och strö hos tjurarna utan att gå in till dem?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>33. Finns andra arbetsmiljöproblem vid skötseln av djuren?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
Utfodring			
<p>34. Arbete med fodervagnar och kärror:</p> <p>a) är vagnar och kärror lätta att manövrera?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>b) är nivåskillnaderna mellan gångar och foderbord tillräckligt små?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>35. Är fodervagnarnas storlek anpassade till de utrymmen där de används?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>36. Om rälsburna fodervagnar används:</p> <p>a) underhålls och kontrolleras rälsen regelbundet?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p>b) finns säkerhetskedja/vajer mellan hjulbygel och fodervagn?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>37. Har automatiska utfodringssystem lättåtkomliga och tydligt utmärkta nödstopp?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>38. Finns andra problem vid utfodring?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>UTGÖDSLING</p>			
<p>Maskinell utgödsling</p>			
<p>39. Finns nödströmbrytare för utgödslingen på flera platser i ladugården?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>40. Hålls uppsikt över anläggningen och djur när anläggningen är igång?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>41. Kontrolleras alltid att barn inte är i närheten när anläggningen är igång?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			
<p>42. Om vändplatser och brytskivor finns:</p> <p>a) är de täckta med durkplåt eller plank?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p> <p>b) är fram- och tillbaka- gående skrapor utformade så att kanten på ev. kanaler och durkplåtar inte ger en klippeffekt när skrapan går under plåten?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►</p>			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
c) är durkplåten så tjock att den inte blir deformerad vid belastning (t ex av foderkärra)? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
43. Används linlås av backlåstyp (inte bygeltyp)? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
Gödselgas			
44. Ventileras gödselgaserna bort effektivt? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
45. Är utloppsledningarna för gödsel och urin försedda med gaslås? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
46. Lagras så lite gödsel som möjligt inne i stallet? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
47. Är gödselkanalen rak, utan avsmalnande passager och tillräckligt djup så att rörelsen i gödseln blir så liten som möjligt vid utgödslingen? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
48. Förekommer ensamarbete i slutna utrymmen som pumpbrunn eller tankvagn? Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►			
49. Känner alla anställda till arbetsrutiner och risker med flytgödselhantering? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
50. Finns kunskap om hur man räddar en person som drabbats av syrebrist vid arbete med gödselgaser, utan att själv drabbas av syrebrist? Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ►►			
51. Förekommer rökning eller används öppen eld där gödselgas kan finnas? Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ►►			

	Vad behöver göras? Behövs hjälp?	Vem ansvarar för att det blir gjort?	När ska det vara klart?
<p>52. Finns andra problem vid utgödsling?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
ÖVRIGT			
<p>53. Tar ni minipauser i arbetet då ni kan slappna av och mjuka upp axlarna?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>54. Om arbetspasset är långt tar ni då en ordentlig rast?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>55. Har alla fått information om hur man med hjälp av en god arbetsteknik kan förebygga skador?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>56. Förvaras veterinärmedicinska preparat o dyl i låsbart skåp?</p> <p>Ja <input type="checkbox"/> Nej <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			
<p>57. Finns andra problem?</p> <p>Nej <input type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> ▶▶</p>			

**Beställ fler exemplar av checklistor från
Prevent, tel 08-402 02 20**

© Prevent och författarna
Manus: Ann-Beth Antonsson och Lena Birgersdotter,
IVL Svenska Miljöinstitutet AB
Form och produktion: LEV Grafisk Form AB
Tryck: Tryckeri AB Småland Quebecor 2001

ISBN 91-7522-732-0 Art.nr. 752